

Het beste dichtbij

Deze nieuwsbrief is een uitgave van: **ABZ De Samenwerking**

Els en Gerard Uijterlinde nemen beslissingen op basis van onderzoek

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG. 14

ABZ De Samenwerking; dé specialist voor zelfmengende legpluimveevoer

LEGPLUIMVEE / PAG. 6

ABZ Smakmaker helpt biggen bij hun leerproces

VARKENS / PAG. 8

06

ABZ De Samenwerking; dé specialist voor zelfmengende legpluimveevoer

08

ABZ Smaakmaker helpt biggen bij hun leerproces

10

Interessante studiereis naar China

13

Blijf voersaldo monitoren

20

Houd uw koeien aan de melk in de weideperiode

Inhoud

- 03 Voorwoord
- 04 Grondstoffenmarkt
- 12 Praktijkproef: Wanneer nemen lammeren gemakkelijker vast voer op? Met muesli of lammerenbrok?
- 14 Els en Gerard Uijterlinde nemen beslissingen op basis van onderzoek
- 18 Koeien kijken met Marijke
- 19 Voor u gezien
- 23 Save the date: Ruwvoerdemo's 2023
- 23 Even voorstellen
- 23 Nieuwe advertentiecampaignede van start
- 24 Colofon

22

Wie kijkt ziet meer...

Dublin Declaration

In oktober 2022 vond er in Dublin een bijeenkomst plaats waar wetenschappers met elkaar spraken over de belangrijke rol van vlees in onze maatschappij en in hoe wij de wereld voeden. Het onderwerp ging in op aspecten als voeding, gezondheid, economie en milieu. Een uitvloeisel van deze bijeenkomst is de zogenaamde Dublin Declaration. De Dublin Declaration laat een tegengeluid horen, tegen de negatieve berichtgeving die vaak over de veehouderij wordt verspreid. Hieronder een samenvatting van de verklaring.

“Laten we zuinig zijn op onze voedselvoorziening, vooral omdat het hoogwaardige voedingstoffen bevat en geproduceerd wordt volgens de hoogste kwaliteitstandaarden.”

Marcel Roordink, algemeen directeur

Doel van de verklaring

De huidige veehouderijssystemen zijn te kostbaar voor de samenleving om het slachtoffer te worden van ideologische opvattingen. De verklaring beoogt een stem te geven aan de vele wetenschappers over de hele wereld die eerlijk onderzoek doen om tot een evenwichtige kijk op de toekomst van de veehouderij te komen.

Uitdagingen voor dierlijke productie

De voedselsystemen van vandaag staan voor een ongekende uitdaging. Er is een groeiende vraag naar voedsel van dierlijke oorsprong (vlees, zuivel, eieren) om te helpen voorzien in de voedingsbehoeften van naar schatting drie miljard mensen. Tegelijkertijd vormen sommige aspecten van dierlijke productiesystemen uitdagingen met betrekking tot biodiversiteit, klimaatverandering en nutriëntenstromen.

Dierlijke oorsprong en gezondheid

Voeding afkomstig van dieren levert een verscheidenheid aan essentiële voedingsstoffen (o.a. hoogwaardige eiwitten, vitamine B12, ijzer en zink).

Veehouderij en milieu

Landbouwhuisdieren zijn onvervangbaar voor het in stand houden van een circulaire landbouw, door op verschillende manieren de grote hoeveelheden reststromen te benutten die als bijproducten vrijkomen bij de productie van humane voeding. De veehouderij is uitermate geschikt om deze materialen weer in de natuurlijke kringloop op te nemen en hierdoor hoogwaardig voedsel te produceren.

Veehouderij en sociaaleconomische factoren

Eeuwen lang heeft de veehouderij de mensheid

voorzien van voedsel, kleding, stroom, mest, werkgelegenheid en inkomen, maar ook van activa, zekerheden, verzekeringen en sociale status. Voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong zijn de meest direct verkrijgbare bron van hoogwaardige eiwitten en verschillende essentiële voedingsstoffen voor de wereldwijde consument.

Vooruitzichten voor de veehouderij

De menselijke beschaving is gebouwd op het houden van dieren. Veehouderij is een eeuwenoude beproefde methode om gezonde voeding te creëren en levensonderhoud veilig te stellen.

Wat kunnen wij met de Dublin Declaration?

De Dublin Declaration is door meer dan 1.000 wetenschappers van over de gehele wereld ondertekend. Deze wetenschappers stellen dat de veehouderij te kostbaar is voor onze aarde om verloren te laten gaan. Zij willen hiermee een weerwoord geven. Ze willen een kritische massa generen die een andere kant van de eiwittransitie laat horen. De volledige verklaring is terug te vinden op www.dublin-declaration.org

Ik hoop dat beleidsmakers en burgers in Nederland meer door dit soort initiatieven beïnvloed worden en hierdoor met een meer nuchtere blik naar de Nederlandse veehouderij gaan kijken. Laten we zuinig zijn op onze voedselvoorziening, vooral omdat het hoogwaardige voedingstoffen bevat en geproduceerd wordt volgens de hoogste kwaliteitstandaarden. ABZ De Samenwerking draagt graag bij aan het uitdragen van de kwaliteiten van de Nederlandse veehouderij, bijvoorbeeld bij één van de open dagen die deze zomer op de verschillende boerderijen georganiseerd worden.

Grundstoffen- markt

De afgelopen maanden hebben zich gekenmerkt door dalende grondstofprijzen. Een afkoelende wereldeconomie en redelijke tot goede groei omstandigheden voor de wintergranen op het noordelijk halfrond waren de belangrijkste oorzaken. Markten blijven wel volatiel met de nodige onzekerheden rondom droogte en oorlog in Oekraïne. Weersvoorspellingen bepalen het vooruitzicht.

Macro economie

We zien dat grondstoffen in de breedte (agrarisch, metalen, gas, olie) afgelopen tijd daalden in prijs. Toch zien we dat de inflatie in de Verenigde Staten en de Europese Unie op een hoog niveau blijft. Vooral kerninflatie blijft hoog door onder andere stevig gestegen lonen. Hierdoor lijken rentes langere tijd hoog te blijven en zelfs nog verder te kunnen stijgen om inflatie te beteugelen. Dit heeft weer een sterk verkrappend effect op kredietverlening en zet daarmee druk op de economie.

Weersvoorzichten

Europa

Het groeiseizoen in Europa kent twee zeer verschillende gezichten. De vroege lente (maart-april) was in Zuid-Europa heet en droog en in Noord-Europa koud en heel nat. Daarentegen was mei en de eerste helft juni juist erg nat in Zuid-Europa en droog in Noord-Europa. Voor Zuid-Europa is de oogst van wintergranen tarwe en gerst vanwege de droogte heel matig. Voor de start van het groeiseizoen van de maïs is alle regenval wel gunstig. Noord-Europa lijkt een goede tarwe en gerst oogst te krijgen, voor maïs staat er op het moment van schrijven (begin juni) te weinig regen in de voorspellingen.

Zwarte Zee gebied

Voor Rusland wordt opnieuw een goede tarwe oogst voorspeld door gunstige weersomstandigheden, wel wat minder dan de record oogst van vorig jaar. Oekraïne kent gunstig weer, maar een veel kleiner graan areaal vanwege de oorlog. Areaal raapzaad en zonnebloemzaad is wel goed.

Noord-Amerika

In grote delen van de Verenigde Staten is het op dit moment te droog. Dit vormt een risico voor de maïs en sojabonen oogst. Tevens is nu al bekend dat de opbrengst van wintertarwe tegenvalt. Delen van Canada zijn dit voorjaar geteisterd door extreme droogte met grote bosbranden. In Canada worden tarwe en

raapzaad vooral als zomergewassen geteeld. Er is dringend meer regen nodig in de zomer.

Zuid-Amerika

Dit voorjaar was vanwege La Niña de soja oogst in Brazilië zeer goed, maar in Argentinië dramatisch. In Brazilië wordt maïs veelal achter de soja als "2e oogst" geteeld dat rond juli wordt geoogst. Deze oogst ziet er momenteel zeer goed uit.

El Niño

Steeds meer wordt duidelijk dat de wereld na drie seizoenen La Niña een stevige El Niño te wachten staat met hoge zeetemperaturen in de Indische Oceaan. Richting einde van dit kalenderjaar kan dit behoorlijke effecten hebben op vooral het zuidelijk halfrond. Het betekent droogte in Australië (kleinere oogst tarwe, gerst en raapzaad), droogte in Maleisië/Indonesië (kleinere palmoogst), droogte in Noord/Midden-Brazilië (kleinere soja oogst) en juist meer regen in Argentinië en Zuid-Brazilië.

Granen

De tarwemarkt bevindt zich al sinds vorig jaar oktober in een dalende lijn. Veel aanbod Russische tarwe, een afvlakkende wereldeconomie en goede oogstverwachtingen in Europa en Rusland zijn de belangrijkste oorzaken. De vraag is hoever prijzen nog kunnen doorzakken. Maïsprijzen zijn mee gedaald. Continu hebben we veel Poolse/Oekraïense maïs via Polen naar Nederland zien komen en vanaf eind augustus komt er weer nieuwe Braziliaanse maïs op de markt. Wel kan droogte in de Verenigde Staten de termijnmarkten behoorlijk gaan beïnvloeden.

Eiwitten

Door de misoogst in Argentinië zijn de wereldwijde sojabalansen vrij krap. Toch hebben we afgelopen maanden een duidelijke daling van de sojaprijzen gezien. Ze waren ook erg hoog en verkoopdruk vanuit Brazilië drukte de prijzen. Een goede oogst in de Verenigde Staten is van heel groot belang voor

een ruimere balans. Het areaal is niet super groot. Sojabonen worden wat later gezaaid en geoogst dan maïs, vooral in juli/augustus is regen hard nodig. Raapzaad is vooralsnog ruim voorradig, met ook weer een goede oogst in Europa in aantocht. Toch zagen we afgelopen maanden elke keer krapte in het aanbod van raapzaadschroot. Enerzijds door grote vraag vanwege vrij dure sojaschroot. Anderzijds is de afzet van raapolie naar biodiesel heel moeizaam. En als er minder gecrusht wordt door te weinig vraag naar raapolie, is er ook minder raapzaadschroot.

“Vooral kerninflatie blijft hoog door onder andere stevig gestegen lonen. Hierdoor lijken rentes langere tijd hoog te blijven en zelfs nog verder te kunnen stijgen om inflatie te beteugelen.”

Wouter Hazeleger

Inkoper

06 5244 7443

w.hazeleger@abzdesamenwerking.nl

ABZ De Samenwerking; dé specialist voor zelf- mengen legpluimveevoer

ABZ De Samenwerking kan bogen op jarenlange ervaring met het bijmengen van eigen grondstoffen op legpluimveebedrijven. Hierdoor is te besparen op de voerkosten en kan er snel geschakeld worden als dat nodig is. De kern van dat succes ligt in een open communicatie over rantsoenen en samenstellingen en kennis van voer, grondstoffen en de grondstoffenhandel.

Aanvullend voer van ABZ De Samenwerking naast maïs en kalksteen

ABZ De Samenwerking kan naast het aanvullende voer en advies ook de aankoop en logistiek van losse grondstoffen voor u regelen

Iets voor u?

Het zelf bijmengen van grondstoffen vereist wel een bepaalde bedrijfsomvang en ook binnen de opzet van het bedrijf moet het passen. Bepaalde vormen van bijmengen kunnen al vanaf een relatief bescheiden bedrijfsomvang aantrekkelijk zijn. Denk hierbij aan het bijmengen van hele tarwe of CCM.

Wat zijn de mogelijkheden?

Bij het bijmengen van losse grondstoffen valt te denken aan (zelfverbouwde/aangekochte) tarwe of CCM die vaak dicht om de stal verbouwd worden, maar ook korrelmaïs, kalksteen en soja behoren tot de mogelijkheden.

Wat is er voor nodig?

De benodigdheden variëren afhankelijk van wat u wilt gaan bijmengen. Voor het bijmengen tot 15% tarwe is niet veel meer nodig dan een silo en een weger waar meerdere componenten op gevoerd kunnen worden. Als er meer dan 15% tarwe gevoerd wordt, is het raadzaam om deze te walsen of te malen. Maïs moet altijd gewalst of gemalen worden. Voor het bijmengen van maïs, tarwe en kalksteen bestaat de installatie dan uit silo's, een hamer- of schijvenmolen of wals, en een menger/weger aangevuld met eventueel een bunkertje om kleine componenten toe te kunnen voegen. CCM is een product wat voornamelijk in het oogstseizoen gekocht moet worden en daarom is daarvoor veel opslagruimte in de vorm van sleufsilo's voor nodig. De kosten van de benodigde apparatuur en opslag kunnen per bedrijf erg verschillen. Wij hebben tools beschikbaar om globaal uit te kunnen rekenen wat het voor uw bedrijf kost.

Wat levert het op?

De kostenbesparing zit hem in het feit dat u de grondstoffen via de kortste lijn vanaf de producent/opslag aanvoert op uw bedrijf,

zonder dat deze door de voerfabriek gaan. Daarbij geldt de vuistregel dat de grootste grondstoffen (maïs en tarwe) in het voer het meest rendabel zijn om zelf in te mengen. Simpelweg omdat daar de grootste volumes inzitten. Naast de kostenbesparing voor rechtstreekse aanvoer is het als zelfmenger makkelijk om op het moment dat de markt even wat gunstiger is de grondstoffen - of gedeeltes daarvan - in te kopen voor langere periodes. Hierdoor kunt u risico's door fluctuaties in de grondstofprijzen spreiden. Ook maakt het u flexibeler omdat er op het moment dat het nodig is voor uw leghennen, er meteen geschakeld kan worden in de samenstelling van het voer. Het zelf bij kunnen mengen van kleine toevoegingen op de menger geeft nog meer flexibiliteit (zie artikel pluimveehouder Jan en Tim van Gestel in bijgevoegd kader).

Hoe werkt het in de praktijk?

Wij stellen samen met u vast wat de productiedoelen zijn voor uw koppel en daar maken we een passend kernvoer voor waarin staat wat de mengverhouding moet zijn. We zorgen er altijd voor dat het totale rantsoen wat er uiteindelijk in de voerbak ligt zoveel mogelijk overeenkomt met de standaard volledige voeders zoals wij die hanteren. Hierdoor weten we altijd precies wat we kunnen verwachten van de gekozen samenstelling en kunnen we het rantsoen zo stabiel mogelijk houden. Dit zorgt voor de perfecte balans tussen resultaat en kostprijs. Openheid in de communicatie en samenstellingen is hierbij van groot belang. Daarnaast kunnen wij u op vele fronten assisteren met bijvoorbeeld controle op structuur en NIR-analyse van de losse grondstoffen. Onze afdeling ABZ Grondstoffen doet ook veel handel in losse grondstoffen. Indien gewenst kunnen zij u adviseren over de juiste inkoopmomenten en u ontzorgen rondom het inkopen en leveren van de verschillende grondstoffen.

Jan en Tim van Gestel uit Diessen zijn pluimveehouders die al vele jaren zelf losse grondstoffen bijmengen in samenwerking met ABZ. Hun ervaringen deelden ze onlangs op Pluimveeweb. Dit artikel kunt u lezen via onderstaande QR-code.

Evert Bos

Productmanager legpluimveehouderij

06 2125 8718

e.bos@abzdesamenwerking.nl

In gesprek met onderzoeker Liesbeth Bolhuis

ABZ Smaakmaker helpt biggen bij hun leerproces

Met de uitgekiende smaakstoffen in ABZ Smaakmaker kunnen we de geur van de zeug beïnvloeden. Dit zorgt voor directe herkenning en een vertrouwd gevoel bij de biggen. Hiermee loodsen we ze makkelijker door het speenproces heen. Om de juiste geurstoffen en toepassing te vinden, vroegen we advies aan Liesbeth Bolhuis, gedragsonderzoeker aan de Wageningen Universiteit.

“Onderzoeker Liesbeth Bolhuis: ‘We kunnen biggen al vóór de geboorte voorbereiden op het speenproces’”

Stefan Regelink

Verkoopmanager varkenshouderij
06 2191 7848
s.regelink@abzdesamenwerking.nl

Waarom is het zo belangrijk om biggen voor te bereiden op spenen?

‘De eerste levensweken zijn heel belangrijk in het leven van een varken. In die fase moeten ze leren vreten, de omgeving ontdekken en sociale vaardigheden aanleren, terwijl hun maagdkanaal, hersenen en afweersysteem nog volop in ontwikkeling zijn. Hier leren ze goed gedrag aan, zoals bijvoorbeeld kauwen op hokverrijking en niet op toomgenootjes. Als dit allemaal goed verloopt, zijn biggen veel beter opgewassen tegen het spenen, want ook al heb je alles onder controle, spenen blijft stressvol voor biggen.’

Wat kan de zeughouder doen?

‘Om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden, heb ik drie tips voor zeughouders:

1. Leer biggen vreten door ze vanaf dag 2 al vast voer aan te bieden, het liefst in een ‘speelvoerbak’, waaraan van alles te ontdekken valt. Ook al zie je niks aan de biggen en vreten ze nauwelijks, het verbetert zeker hun ontwikkeling en dat betaalt zich na het spenen uit.
2. Bied voldoende verrijkingsmateriaal aan. Een kraamstal is vaak erg kaal en biggen zijn van nature heel nieuwsgierig. Als er niets te ontdekken valt, richten ze zich op de staarten en oren van toomgenoten en

hun moeder. Bijten wordt vaak al in de kraamstal aangeleerd, ook al is de schade dan vaak nog niet te zien.

3. Stimuleer sociaal gedrag. Laat biggen lekker spelen door (als dat mogelijk is) extra ruimte te creëren. Mits de bedrijfsomstandigheden – zoals gezondheid – hiervoor geschikt zijn, is het te overwegen om vanaf 1 à 2 weken gezonde tomen alvast te mengen, zeker als er na het spenen grotere groepen gevormd worden. Biggen kunnen dan rondjes rennen, sociale vaardigheden opdoen, stoeien en elkaar leren kennen, wat weer minder kans op agressief gedrag geeft na het spenen.’

Op welke manier kunnen we de zeug daarbij betrekken?

‘Biggen zijn erg op geur en smaak gericht en vinden het belangrijk dat ze hetzelfde voer krijgen als hun moeder, zo zagen we in onderzoek. Het liefst ook op dezelfde plek als dat kan. Wat de moeder vreet is veilig. Door met smaakstoffen te werken, kunnen we dit natuurlijke proces versterken. Zo kunnen we de omgeving na het spenen zo vertrouwd mogelijk maken. We hebben gezien dat dat niet alleen positief is voor de acceptatie van voer, dus de voeropname, maar ook voor het stressniveau van biggen.’

Hoe werkt dat precies?

'Door de zeug aan het einde van de dracht smaakstoffen in het voer te geven, krijgen de biggen in de baarmoeder deze geuren al mee. En later via de melk. Ze associëren deze geuren met de warmte en veiligheid van hun moeder. Door diezelfde geurstoffen rondom spenen in het voer terug te laten komen, geeft dit een vertrouwd gevoel en zien we dat biggen beter door het speenproces komen. Als je het goed wilt doen, moet je enkele dagen vóór het werpen al beginnen en niet pas tijdens de lactatie, want de effecten van blootstelling in de baarmoeder zijn het grootst.'

Maakt het nog uit welke smaakstof wordt gebruikt?

'Ja, ten eerste moet de geurstof klein genoeg zijn om via de placenta in het vruchtwater terecht te kunnen komen. Daarnaast is het een voordeel als zowel de zeug als de biggen het lekker vinden. En hoewel varkens ook van zoet houden, kun je er niet vanuit gaan dat ze hetzelfde lekker vinden als mensen. Ook de concentratie maakt uit. Wijzelf vinden onverdunde ranja ook niet lekker.'

Welke effecten kan een zeughouder verwachten?

'We hebben in Wageningen verschillende proeven gedaan met speciale smaakstoffen in zeugen- en biggenvoer. Over het algemeen zagen we na het spenen een hogere voeropname en groei, minder diarree en minder stresshormonen in het speeksel, minder beschadigend en meer spelgedrag. Hoewel dit niet dé oplossing voor het staartbijtprobleem is, kan het onder suboptimale omstandigheden net genoeg zijn om een uitbraak te voorkomen. Alle kleine beetjes helpen; zeker als we straks met lange staarten te maken hebben.'

Hoe kijkt u tegen de ontwikkeling van ABZ Smaakmaker aan?

'Ik vind dit een leuke ontwikkeling; de vertaling van wetenschap naar de praktijk. Ik hoorde al dat zeugen de ABZ Smaakmaker ook lekker vinden en dat het de voeropname stimuleert,

dat is een bijkomend voordeel boven op de geurherkenning door de biggen.'

Heeft u tot slot nog een goede tip voor zeughouders om makkelijker te spenen?

'Vroeger liep de boer met een voerschep langs de kraamhokken; iets positiefs voor de dieren. Nu zeugen automatisch gevoerd worden, associëren ze de zeughouder en medewerkers soms onbedoeld met negatieve dingen als vaccineren, couperen en dergelijke. Ik denk dat het goed werkt om de biggen tijdens routinematige controles (lieft 2x per dag) iets aan te bieden zoals als een handje voer of stro op de vloer, voldoende voor alle biggen. Dat heeft een aantal voordelen: ze krijgen een positieve associatie met mensen wat stress verlaagt, ook bij hanteren. Daarbij komen ze dan allemaal in de benen, wat controle makkelijker maakt. Zorg er daarnaast voor dat biggen altijd verrijkingmateriaal hebben waaraan ze tegelijkertijd kunnen bijten.'

Liesbeth Bolhuis...

...is dierwetenschapper en universitair hoofddocent bij de vakgroep Adaptatiefysiologie van Wageningen Universiteit. Haar team doet onderzoek naar gedragsfysiologie, voornamelijk bij varkens. Naast fundamenteel onderzoek, houden ze zich bezig met actuele thema's die spelen in de varkenshouderij, zoals staartbijten en speenproblemen.

ABZ Smaakmaker

Met de innovatieve ABZ Smaakmaker kunt u de link leggen tussen de voeding van de zeug en biggen. Onze (pre)lactovoeders bevatten ABZ Smaakmaker zodat deze specifieke geurstoffen al tijdens de dracht – via het vruchtwater – maar ook via biest en melk bij de biggen terecht komen. Biggen vinden hierdoor snel het uier. Dezelfde ABZ Smaakmaker zorgt voor een vertrouwde geur in onze speenvoerders.

ABZ Smaakmaker zorgt voor directe herkenning en een vertrouwd gevoel bij gespeende biggen. Hierdoor gaan ze sneller vreten en laten ze een hogere groei zien. Bovendien is er minder stress, onrust en bijtgedrag én minder kans op diarree. Maar dat niet alleen. ABZ Smaakmaker stimuleert ook de voeropname van uw zeugen. Dit komt de conditie en duurzaamheid van uw zeugenstapel ten goede.

Meer weten? Kijk op: www.abzdiervoeding.nl/varkensvoer/zeug-leert-biggen-vreten-met-abz-smaakmaker/

Interessante studiereis naar China

In de week van 12 mei ben ik op bezoek geweest in China. Op uitnodiging van Denkvit is deze studietrip tot stand gekomen. Samen met Gert van Trierum (Denkvit Global Product Manager Milk replacers for rearing) heb ik een werkbezoek gebracht aan verschillende geitenbedrijven in de omgeving van Shaanxi en Hohhot Inner Mongolia.

China is voor de Nederlandse geitenhouderij een belangrijk land om te volgen. Waar in het verleden met name Frankrijk bepalend was voor de afzet van geitenmelk, zien we de afgelopen decennia een enorme groei in de afzet geitenbabyvoeding richting China. De Nederlandse geitenmelkprijs wordt voor een groot deel beïnvloed door de afzet van geitenmelk (babypoeder) naar China.

Veel variatie

De geitenhouderij in China maakt een snelle ontwikkeling door. De bedrijven laten veel variatie zien in zowel omvang als management. Naast het bezoeken van een gezinsbedrijf dat moet leven van de opbrengst van 35 melkgeiten hebben we ook een bezoek gebracht aan een geitenhouderij met maar liefst 50.000 geiten. De melkproductie op de bedrijven liep uiteen van 500 kg melk per geit per jaar tot wel 1.500 kg melk per geit per jaar.

Veel nieuwe bedrijven die opgestart zijn, kochten de dieren vanuit Nieuw Zeeland. De genetische potentie van deze dieren om melk te geven is zeker niet verkeerd. Diergezondheid in de opstart van bedrijven is een groot dilemma. Tegelijkertijd biedt de omvang van de bedrijven veel mogelijkheden om tot

verbetering van de gezondheidsstatus van de dieren te komen.

Melkprijs

De melkprijs in China is bijna gelijk aan de benzineprijs in het land. Op dit moment wordt er voor één kilogram melk ongeveer € 1,- betaald. Waarbij geitenhouders niet op gehalten worden uitbetaald, maar een vaste melkprijs hebben met een ondergrens voor het eiwitpercentage (2,80%) in de melk. De krachtvoerrijzen schommelen rond de € 50,- per 100 kg krachtvoer. Wat betreft het voersaldo zit er hier meer ruimte tussen de voor- en melkprijs dan in Nederland.

Rantsoen

De meeste bedrijven voeren TMR. Daarnaast zijn er ook bedrijven die het systeem stro-brok of gras-brok voeren. Op een bedrijf werd een proef uitgevoerd met compleet brok aan het voerhek. China beschikt over veel goede smakelijk structuurbronnen zoals gras, haverstro en pindaplanten. Opvallend is dat ook op de grotere bedrijven voornamelijk vanuit zakgoed (40 kg) wordt gevoerd. Nieuwere bedrijven worden al geheel geautomatiseerd opgezet.

Huisvesting

Tevens opvallend is de manier van huisvesten. Op de bedrijven die wij bezochten werden de geiten gehuisvest op een kunststof roostervloer waaronder dagelijks meerdere keren de dagverse mest met een schuif wordt verzameld in een opvangput. Vaak in combinatie met dichte betonvloeren. Het opvangen van dagverse mest zorgt ervoor dat de luchtkwaliteit in de stallen zeker niet verkeerd was.

Waarin wij ons in Nederland druk maken om hittestress, maken de geitenhouders in Hohhot zich meer zorgen om de winter. Waar in de zomer de maximum temperatuur rond de 30 °C uitkomt, zijn de winters met -30 °C geen uitzondering.

Stof tot nadenken

Een interessante ervaring hoe geiten op 10.000 km afstand van ons land onder andere omstandigheden moeten presteren. Met het kijken naar zowel de verschillen als de overeenkomsten tussen beide landen hebben wij weer voldoende stof tot nadenken.

Erik Koldenhof

Specialist geitenhouderij

06 5235 8459

e.koldenhof@abzdesamenwerking.nl

Praktijkproef: Wanneer nemen lammeren gemakkelijker vast voer op? Met muesli of lammerenbrok?

Als hobbymatig fokker van het Nederlands Bonte Schaap streeft Louis Oosterom uit Haastrecht ernaar om de lammeren zo snel mogelijk vast voer te laten opnemen. "Dit is goed voor de pensontwikkeling en komt daarmee de groei ten goede". Uit eigen ervaring heeft Louis het idee dat de lammeren sneller vast voer opnemen door gebruik te maken van muesli in plaats van lammerenbrok. Al snel werd samen met ABZ De Samenwerking besloten de proef op de som te nemen.

Proefopzet

De lammeren zijn verdeeld in twee koppels:

- 1) 18 moeders met een eenling
- 2) 13 moeders met een tweeling en 1 moeder met een drieling

Alle lammeren zijn ongeveer even oud met een geboortevariatie van 12 dagen.

Beide groepen kregen twee voersoorten aangeboden: de Lammerenbrok Groei en een lammerenmuesli. Beide groepen hadden onbeperkte toegang tot beide voersoorten.

Door middel van aflammerhekjes en een doorkruiphek is een afgeschermd voerplek gecreëerd waar de lammeren het voer konden opnemen en de moeders niet konden komen.

Voor de proef heeft Louis Oosterom speciale voerbakken gemaakt, die in twee gelijke vakken verdeeld is voor de verschillende voersoorten. Boven de bak is een lat gemaakt om te voorkomen dat lammeren met hun voorpoten in de voerbak gaan staan en daarmee het voer bevullen.

Het resultaat

Er is in beide hokken gestart met 0,7 kg voer van beide soorten. Na 24 uur werd het restvoer verwijderd en gewogen, en werd er weer fris

voer aangeboden. "Het is belangrijk om altijd fris voer aan te bieden om een snelle voeropname te stimuleren", aldus Oosterom. Al vanaf de eerste dag was er duidelijk een betere opname van de brok bij de eenlingen alsook bij de tweelingen. De aangeboden hoeveelheid voer werd dagelijks verhoogd en vanaf dag 4 werd er tweemaal daags voer bijgevoerd. "Er kunnen maximaal 7 lammeren tegelijk vreten. Het is dus belangrijk om voldoende voer in de bakken te hebben, zodat er voor ieder lam voldoende tijd is om zijn portie te bemachtigen".

Na 11 dagen zijn de eenlingen naar buiten gegaan en van de brok/muesli af gegaan. Op dat moment namen de lammeren iets meer dan 100 gram per dag op en de mest bleef ook goed.

Na 15 dagen zijn de tweelingen beperkt tot 200 gram per dier per dag, om zo ook de opname van ruwvoer te stimuleren. "Naast brok is het vanzelfsprekend dat de lammeren ook beschikking hebben over voldoende fris drinkwater en goed ruwvoer".

Conclusie en ervaring

Louis kijkt positief terug op de proef: "Mijn veronderstelling dat lammeren gemakkelijker vast voer gaan opnemen met muesli in

Plaatsing voerplek in hok

Voerplek in gebruik buiten voertijd ooiën

De gebruikte voerbak: Een halve rioolbuis (160 mm) met twee kapschotten (lengte 140 m). Randhoogte van de bak is 25 cm. Ruimte tussen de rand van bovenzijde voerbak onderkant lat is 12 cm. Ook als de lammeren groter worden is deze ruimte voldoende. De voerbak is met een tie-wrap bevestigd aan een hekspijl.

plaats van lammerenbrok is duidelijk niet juist gebleken! De lammeren groeiden voorspoedig en blijven een voorkeur houden voor de brok, zonder dun op de mest te raken".

Joëlle Benschop

Nutritionist

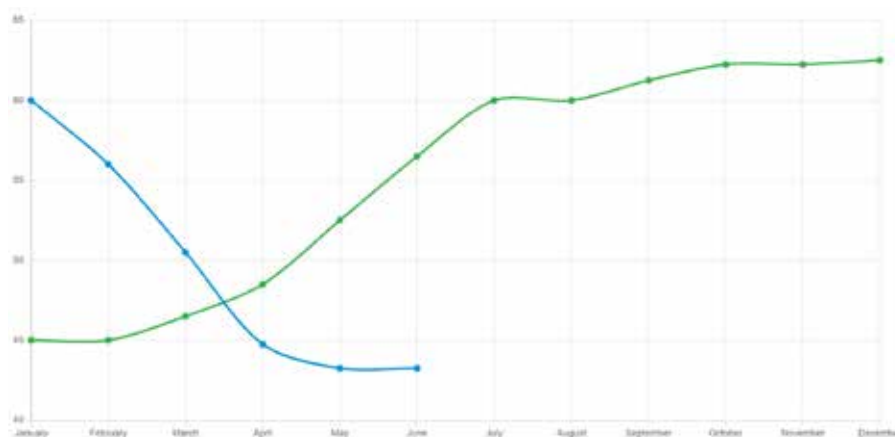
06 2061 6754

j.benschop@abzdesamenwerking.nl

Blijf voersaldo monitoren

We hebben te maken met een scherp dalende melkprijs in het 1e kwartaal wat grote gevolgen heeft voor het voersaldo op de melkveebedrijven. Blijf het voersaldo monitoren en zet kostenverlaging in bij behoud van melkproductie en gezondheid.

Daling voersaldo

In de grafiek ziet u het verloop van de melkprijs bij FrieslandCampina gedurende het jaar 2022 (groene lijn) en 2023 (blauwe lijn). Hieruit kunt u afleiden dat de melkprijs tussen december 2022 (62,51) en mei 2023 (43,25) met € 19,26 per 100 kg melk gedaald is. Dit heeft grote gevolgen voor het saldo op uw bedrijf. Zeker nu in de zomer wanneer traditioneel de saldo's altijd al onder druk staan door lagere gehalten en over het algemeen een wat lagere productie.

Feedm

Uit een analyse van ons monitoringssysteem Feedm blijkt dat de dalende melkprijs veel invloed heeft op het saldo per koe per dag (- € 3,62). We zien nog niet terug dat er scherper of minder gevoerd wordt. Nu is dit wel de periode februari-april 2023, vanaf mei gaan de koeien de wei in en zal dat effect zichtbaar worden.

Kritieke voersaldo

Het kritieke voersaldo is het voersaldo dat nodig is om de kosten van het houden van een koe te kunnen dekken. De kosten

voor het houden van een probleemloze koe bestaan uit gezondheidszorg, strooisel, energie, fosfaatrechten (lease) en mestafzet. Deze kostenposten opgeteld is het kritieke voersaldo, momenteel € 4,- per koe per dag. Al naar gelang er voldoende fosfaatrechten en mestplaatsingsruimte is op uw bedrijf is het kritieke voersaldo respectievelijk € 1,66 en € 1,10 lager.

Het is belangrijk om samen met uw rundveespecialist te schakelen op de veranderende omstandigheden. Een (bijna) 20 cent lagere melkprijs vraagt om aanpassingen in uw bedrijf. Overweeg wat de mogelijkheden zijn om te besparen zonder dat dit ten koste gaat van de melkproductie en gezondheid of conditie van uw dieren.

Peter van den Bos

Specialist rundveehouderij
06 8371 3310

p.bos@abzdesamenwerking.nl

Bedrijfs overzicht	nov '22 - jan '23	feb '23 - apr '23
Aantal melkkoeien	112	105
Melk (kg/koe/d)	28	28,6
Vetgehalte	4,58	4,61
Eiwitgehalte	3,65	3,61
Vet en eiwit (g)	2.300	2.345
Voerverbruik		
KV+KVA (kg/k/d)	7,9	8,9
KV+KVA (kg/100 kg mm)	25,8	28,5
Opbrengsten		
Melkgeld (€/k/d)	18,30	15,06
Melkgeld (€/100 kg melk)	65,30	52,77
Voerkosten		
Voerkosten (€/k/d)	3,56	3,95
Voerkosten (€/100 kg mm)	11,66	12,66
Mineralen (€/100 kg mm)	0,19	0,19
Saldo		
Saldo (€/k/d)	14,73	11,11
Saldo (€/100 kg mm)	48,40	35,84

Els en Gerard Uijterlinde nemen beslissingen op basis van onderzoek

Melkveehouders Els (36) en Gerard (36) Uijterlinde runnen in Deurningen een niet-alledaags melkveebedrijf. De focus ligt op zo veel mogelijk vers gras in de koe, maar het bedrijf heeft ook een tweede tak: ze doen onderzoek naar mogelijkheden om natuurinclusief het saldo verder te verhogen. De opgedane kennis delen ze met collega-melkveehouders.

“Het aantal kg eiwit dat wij van een hectare halen is bij kruidenrijk of klaverrijk grasland hoger dan bij alleen gras. Inmiddels komt 70% van ons gras van kruidenrijk of klaverrijk grasland”

Els (36) en Gerard (36) melken 195 koeien (Holstein-Frisian) en hebben 50 stuks jongvee. Ze boeren op 89 hectare hoge zandgrond, erg droogtegevoelig, waarvan 72 ha gras; 13 ha snijmais, 1,5 ha voederbieten en 2,5 ha mengteelt van veldbonen met tarwe. Ze kozen bewust voor personeel om vrijheid te houden én om zichzelf te blijven ontwikkelen. Vorig jaar hebben ze het bedrijf overgenomen van Els' ouders. Zij zijn nu de vierde generatie Mentink op de boerderij.

De focus van Els en Gerard ligt op vers gras, om zoveel mogelijk voederwaarde om te zetten in melk. Het streven is om per dag zo'n 10 kg droge stof vers gras in de koe te krijgen. Els licht toe: “We doen op de huiskavel aan stripgrazen, met spinnen. We verzetten twee keer per dag de draad, voor een hogere grasopbrengst per hectare. In droge tijden, wanneer we op de huiskavel te weinig gras in de koe krijgen, kunnen we gemakkelijk het tekort aanvullen met vers gras van veldpercelen.” Met een wekelijkse grashoogtemeting schatten ze de voorraad gras in, zodat ze een betere planning kunnen maken. Alles wat gemaaid wordt voor het stalvoeren, gaat in de maai-opraapwagen over de weegbrug zodat exact bekend is wat er wordt binnengehaald en gevoerd. Bovendien nemen ze wekelijks monsters van het verse gras om de voederwaarde te bepalen.

Tweede tak: onderzoek

Els en Gerard hebben allebei gestudeerd aan de Wageningen Universiteit. Beiden deden Dierwetenschappen, Els heeft Diervoeding en -fysiologie gedaan en Gerard heeft ook de studie Agrotechnologie afgerond. Ze hadden elk een baan buitenshuis toen ze in 2015 in de maatschap van de ouders van Els stapten. Els werkte bij een leverancier van diervoederadditieven die ook aan ABZ De Samenwerking levert. Gerard ontwikkelde stappentellers bij een bedrijf in Edinburgh. Het is daarom niet zo vreemd dat ze in 2017 zijn gestart met het doen van praktijkonderzoek op hun bedrijf, een tweede tak die goed is voor circa 10% van de omzet.

Ze begonnen heel klein met proeven met kruidenrijk grasland en grasklaver. Dat bleek positieve resultaten te geven. Els: “Het aantal kg eiwit dat wij van een hectare halen is bij kruidenrijk of klaverrijk grasland hoger dan bij alleen gras. Inmiddels komt 70% van ons gras van kruidenrijk of klaverrijk grasland. En als we nu nieuw gras inzaaien, is dat niet zonder klaver. We hebben met minder kunstmest dezelfde of hogere eiwitopbrengsten. De kruiden zijn geselecteerd op voederwaarde.”

Opdrachtgevers

Els en Gerard hebben voor de onderzoeken commerciële opdrachtgevers, maar ze werken ook met subsidietrajecten. Vaak ligt het initiatief voor nieuw onderzoek bij henzelf.

Mark Boers

Specialist rundveehouderij

06 1269 7434

m.boers@abzdesamenwerking.nl

vanuit hun eigen interesse en motivatie. Dat is praktisch onderzoek waar collega-melkveehouders direct hun voordeel mee kunnen doen. Opdrachtgevers zijn bijvoorbeeld additievenleveranciers. "Ik wil onderzoek uitvoeren met handelingsperspectief voor de veehouders. Daarom ontvangen wij graag studiegroepen van melkveehouders of bijvoorbeeld studenten. We laten resultaten zien en dragen kennis over."

Momenteel doen ze samen met de Wageningen Universiteit, in opdracht van het ministerie van LNV, onderzoek naar methaan- en ammoniakemissie. "We willen aantonen hoeveel invloed je met gras- en voermanagement hebt op die emissie. We brengen daarom precies in kaart wat de koeien vreten. We wegen al het voer dat de koeien krijgen, we wegen het restvoer, we nemen monsters om het droge stofgehalte te bepalen, enzovoort. In en buiten de stal worden de concentraties ammoniak, methaan en CO2 gemeten. Het effect van weidegang en vers gras is op dit moment niet goed in beeld in emissiemeting, wij willen daar verandering in brengen".

En dat is niet het enige onderzoek dat er nu loopt. Ze doen ook proeven met stikstofbindende gewassen, zoals veldbonen. Onder meer in studieclubverband. "Met zes collega-melkveehouders doen we onderzoek naar manieren om eiwitopbrengst van eigen land te verhogen. Dat is supertof om te doen. Samen brainstormen en manieren bedenken. We meten de opbrengsten en koppelen die aan het verloop van de teelt. Die resultaten komen gewoon voor iedere melkveehouder beschikbaar op onze website."

Ook hebben ze een demoveld met diverse maïs- en voederbietrassen en loopt er een proef naar kunstmestvrij snijmaïs telen met mycorrhizza schimmels.

Voeding

Sinds 2017 voeren ze van ABZ De Samenwerking, dat Els al kende vanuit haar vorige baan. "Ik heb ABZ ervaren als een integrale club waar de mensen op de weg ook kansen krijgen om wat uit te proberen", verklaart Els. "We moeten veel meer rekening houden met de werking van de pens, vind ik. En zo staat ABZ er ook in. Indertijd bleek bijvoorbeeld na het zeven van de mest dat de maïs niet geheel verteerd was. Het kan op papier wel kloppen, maar als de koeien er niets mee doen, moet je iets veranderen. Daarom zijn we meer gerst gaan voeren om de penswerking te verbeteren. Mestzeven kan jou veel duidelijkheid geven. Bovendien vind ik ABZ Select handig. Het is interessant om je eigen bedrijf te vergelijken met andere bedrijven met dezelfde intensiteit. En dan zie ik dat op dit moment ons saldo een euro per koe per dag boven de referentiegroep ligt."

"Als we nu nieuw gras inzaaien, is dat niet zonder klaver"

Toekomstplannen

"We hebben een sterke verbondenheid met deze plek", zegt Els tot slot. "Daarom kijken we naar wat mogelijk is op deze plek. We zijn trots op de manier waarop we het bedrijf hebben mogen overnemen. Dat we de kans hebben gekregen om te veranderen, dat we technisch en financieel beter zijn gaan draaien en tegelijkertijd ons eigen ding hebben kunnen doen. De koeien geven meer melk, we voeren ze minder eiwit, houden de focus op voeren en voerkwaliteit en zorgen dat de kuilen kloppen."

"We willen aantonen hoeveel invloed je met gras- en voermanagement hebt op die emissie. We brengen daarom precies in kaart wat de koeien vreten"

We hebben het gezocht in het verbeteren van het vakmanschap. Dat doen we liever dan grote investeringen doen in nieuwe machines of een nieuwe stal.

We zijn nu bezig om ook eigen kalveren af te gaan mesten en lokaal te verwaarden. Daarom kruisen we in met Black Angus en Belgisch Blauw. Deze kalveren kunnen wellicht bij het stripgrazen de weideresten van de melkkoeien goed kort vreten. En misschien gaan we de akkerbouwtaak verder uitwerken en ons richten op niet-kerende grondbewerking en mechanische onkruidverwijdering. Daar zien we wel toekomst in."

Nieuwsgierig geworden?

Kijk op www.ervementink.nl.

Kengetallen Melkveebedrijf Erve Mentink, Deurningen	
Rollend jaargemiddelde (kg melk)	9,803
Vet (%)	4,32
Eiwit (%)	3,59
Gehalte ruw eiwit in melkveerantsoen (%)	15,2
Ureumgetal (mg/100 gram melk)	16
Voersaldo (€ per koe per dag, laatste kwartaal)	12,31

Koeien kijken

met Marijke

“Herken hittestress aan
de hand van koesignalen”

De zomer staat voor de deur en de laatste jaren kunnen we in dit seizoen rekenen op warme dagen en hoge temperaturen. Voor ons mensen niet altijd even fijn als de temperatuur boven de 30 °C komt, maar koeien kunnen er ook al last van krijgen als de omgevingstemperatuur boven de 20°C komt en de luchtvochtigheid tussen de 60-80% is. De optimale omgevingstemperatuur voor melkkoeien ligt tussen de - 5°C en 18°C.

De combinatie van een hoge omgevingstemperatuur en hoge luchtvochtigheid kunnen ervoor zorgen dat een koe hittestress krijgt. Bij een naderende hittestress periode is het van groot belang om tijdig maatregelen te nemen door het controleren van de koesignalen. De melkgevende koe produceert enorm veel warmte en heeft daarom veel eerder hittestress dan u wellicht denkt.

Hittestress kunt u herkennen aan de volgende koesignalen:

- Een verhoogde ademhaling bij uw melkkoeien (> 60 x per minuut).
- Ademhaling met open mond en meer zweten.
- Uw koeien hebben de meest frisse verkoelde plek opgezocht. De lichaamstemperatuur van uw melkkoeien kan door hittestress stijgen naar 39°C en hoger.
- Een verlaagde herkauwactiviteit.
- Een verlaagde voeropname, wat weer leidt

tot een verlaagde melkproductie (>10%).

- Minder tochtigheidswaarnemingen en een verlaagde afweer. Rondom een hittestress periode is de kans op (sub)klinische mastitisgevallen hoger.

Water

Tijdens de hittestress periode is voldoende aanbod van schoon drinkwater erg belangrijk. Een koe heeft 3 tot 4 liter water nodig voor 1 kilogram melk. Een hoogproductieve koe drinkt per dag dus al gauw 150 tot 200 liter water. Droge koeien drinken wat minder, die hebben genoeg aan 25 tot 50 liter water per dag. Zorg dus altijd voor schone waterbakken en voldoende aanbod. Minimaal 10% van uw melkkoeien moeten tegelijk kunnen drinken. Ook moeten grote waterbakken minimaal 30 liter water per minuut kunnen geven.

(Voer)maatregelen

Als gevolg van een hittestress periode zien we vaak dat de conditie wat onder druk komt te staan en zelfs afneemt. Probeer dit zoveel

mogelijk te voorkomen door een hogere energie- en eiwitdichtheid van het rantsoen aan te bieden in combinatie met een buffer om pensverzuring te voorkomen. Het voeren van bestendig vet kan de energiedichtheid van het rantsoen snel verhogen. Vergeet ook de mineralen niet. Koeien die hittestress hebben liggen bijvoorbeeld sneller melk uit. Voer voldoende krijt en magnesium om dit te voorkomen. Houd het voer aan het voerhek fris en voer eventueel twee keer daags.

Siësta beweiding kan ook een uitkomst bieden om voldoende droge stof in de koe te krijgen. Andere stalmaatregelen zijn mechanische ventilatiesystemen, een geïsoleerd dak. Het vernevelen van uw koeien is ook een goed idee. Pas alleen wel op dat de luchtvochtigheid niet te hoog wordt in de stal, dat kan averechts werken op de ademhaling van uw melkkoeien.

De vergeten groep

Vergeet in de hittestress periode ook uw droge koeien niet (de koninginnen)!! Bij deze groep daalt de droge stofopname snel door hittestress, zeker omdat het kalf steeds meer in de weg gaat zitten. Het gevolg van hittestress bij droge koeien kan zijn dat er kalveren worden geboren met een lager geboortegewicht, verminderde opname van biestantistoffen en een verminderde immuniteit.

Marijke Rijsburger

Specialist rundveehouderij

06 5345 3629

m.rijsburger@abzdesamenwerking.nl

Voor u gezien

In de rubriek "Voor u gezien" laten wij u leuke, handige interessante tips zien die onderweg door het rundveeteam zijn opgemerkt.

Houdertjes voor handgereedschap

Op zijn dubbelwerkende voeraanschuifbandcombinatie monteerte Eelke Idsardi uit Suwald ook nog 2 houdertjes voor het handgereedschap. Altijd bij de hand is wel zo handig....

Rob Heuvelink

Houd uw koeien aan de melk in de weideperiode

Vers gras is een fantastisch product, waarbij het rantsoen weinig gecorrigeerd hoeft te worden. Met een WDVE van 95-105 gram per kg droge stof heeft het gras de juiste bestendigheid. Het suiker kan hoog zijn, maar omdat het nog mooi ingepakt zit, leidt dit meestal niet tot problemen in de vertering.

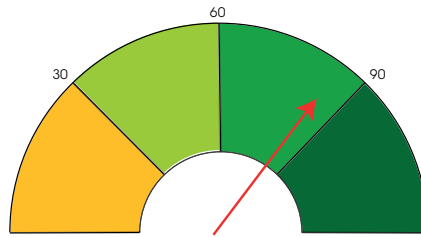
Voldoende grasaanbod

Goed weiden brengt vooral geld in het laadje. Maar goed weiden is ook een uitdaging. Er moet wel wat "staan", steeds op het juiste moment en in het juiste groeistadium. Er zijn "tools" voorhanden om deze planning gemakkelijker te maken. Uit Nieuw-Zeeland kennen we de Feedwedge. Hierbij loopt u iedere week een farmwalk en meet daarbij het gras op. Het programma geeft een advies over de voorraad die u heeft en in welke volgorde u het beste kunt beweiden. Dit programma is gratis beschikbaar via www.farmmaps.nl. Daarnaast hebben we een standweiden tool voor de bedrijven die Nieuw Nederlands Weiden toepassen. In het perceelvenster van de standweidentool wordt aangegeven welk perceel de juiste lengte heeft om in te scharen.

Grasgroei

Wanneer de koeien 120 dagen 6 uur naar buiten gaan, is het de bedoeling dat daar minimaal 6 kg ds gras per dag gevreten kan worden. Als de koeien zich niet rond kunnen vreten in de weide wordt het weiden geen succes. Bij het plannen van het beweiden kunt u gebruik maken van de Vers gras monitor van ABZ De Samenwerking. Wekelijks wordt dit dashboard bijgewerkt door Bart en Bas. We vermelden daar de gemiddelde groei op de weidepercelen uit ons werkgebied. Wanneer 100 koeien 6 uur geweid worden, is er 600 kg ds per dag nodig. In de zomer groeit het gras vaak maar 40 kg ds per hectare per dag. Er

moet dan een weideblok beschikbaar zijn van $600/40 = 15$ hectare.

Grasgroei in kg ds/ha/dag (30-05-23)

Grasgroei afgelopen week in kg ds/ha/dag	72
Grasgroei huidige week in kg ds/ha/dag	87
Verwachte grasgroei aankomende week in kg ds/ha/dag	70

Melkrobot en weidegang

Een nieuwe uitdaging van de laatste jaren is weidegang in combinatie met een melkrobot. Naast dat de koeien goed geweid dienen te worden, hebben we ook nog te maken met een regelmatig robotbezoek. De ervaring leert dat meerdere korte weideperiodes beter gaat dan één lange periode. Bij voorkeur worden de koeien geweid in blokken van 3-4 uur, liefst in de ochtend en in de avond. We weten dat de grasopname dan het hoogst is.

De "loop er in"

Bij een automatisch melksysteem zien we graag dat de koeien zelf een ritme aannemen in het pendelen van binnen naar buiten. Dit is ze te leren. Koeien zijn autistisch; bij trainen is het belangrijk dat u als veehouder heel consequent

bent in uw handelingen. Dus op vaste tijden vers voer verstrekken op stal en op vaste tijden een nieuwe weide in. Stichting Weidegang heeft vijf concepten ontwikkeld waarin bewezen systemen van stripgrazen tot standweiden onder de aandacht gebracht worden. Vraag uw rundveespecialist om een toelichting.

Bemesting

Verse schone weiden hebben ook onderhoud nodig, bemesten is daarbij het belangrijkste. Op standweiden strooit u bij voorkeur iedere drie weken een kleine gift kunstmest, bijvoorbeeld 75 kg KAS. Drijfmest kunt u het beste bewaren voor een maaisnede, zodat de kans op smaakbederf in het weideblok beperkt blijft. In de praktijk wordt hier wisselend mee omgegaan.

Training

Weidegang moeten koeien leren. Het beste gaat dit in het eerste levensjaar, bij voorkeur 200 dagen in totaal. Een fijne weidekoe heeft zowel als kalf als pink geweid.

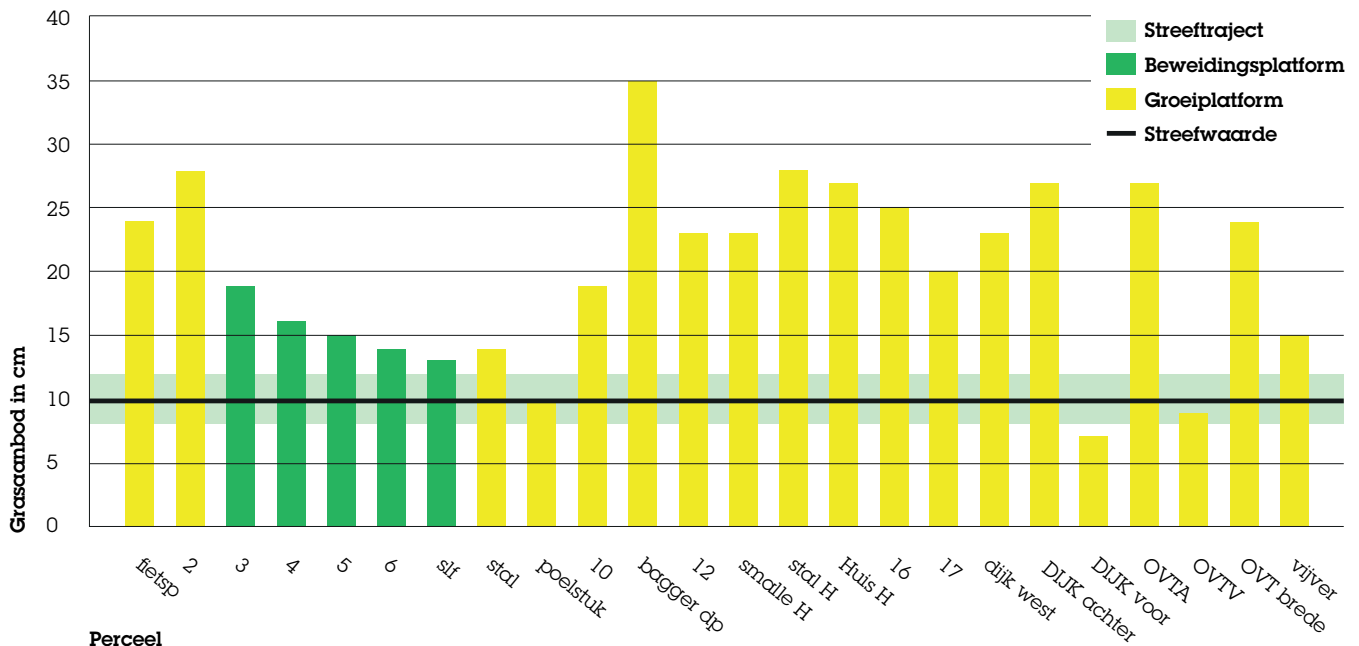
Ronald Beukeboom

Specialist rundveehouderij

06 5026 3407

r.beukeboom@abzdesamenwerking.nl

Perceelvenster voor 3-6-23

Wie kijkt ziet meer...

Als ondernemer bent u dagelijks in de weer met de verzorging van uw dieren. Ook monitoring van kengetallen (managementsysteem dan wel melkrobot informatie) hoort bij uw dagelijkse werkzaamheden en helpt u overzicht te houden hoe uw veestapel erbij staat. Op basis van dergelijke informatie kunt u tijdig bijsturen om uw bedrijfsrendement zoveel mogelijk positief te beïnvloeden.

Voor de teelt van gewassen komen ook steeds meer applicaties beschikbaar, maar laten aan betrouwbaarheid nogal eens te wensen over. Zij baseren zich veelal op het gemiddelde in een regio. Echter hoeft dit voor u niet op te gaan, waardoor u met dergelijke goedbedoelde adviezen niet altijd evengoed uit de voeten kunt. Uw situatie is veelal erg specifiek, te denken valt aan grondsoort, regio, etc.

Ons advies aan u

Maak beoordelen van de stand van uw gewassen tot één van uw wekelijkse werkzaamheden. Dit betekent met de kop 't land in en de schep mee om ook eens te toetsen hoe het in de bodem staat (beworteling, vochtvoorziening).

Bij de inspectie van uw gewasstand kunt u vervolgens jaarlijks terugkerende zaken tegenkomen of juist incidentele zaken. Te natte plekken, dan wel te droog, kunnen bijvoorbeeld samenhangen met het vocht bergend vermogen van de bodem en/of de aanwezigheid van storende lagen. Of de bodem voldoende vochtvasthoudend vermogen heeft, verandert u in het groeiseizoen niet direct. Organische stofopbouw bijvoorbeeld kost tijd (of u moet keuze maken voor aanvoer, dan wel gewas rotatie). Voor het aanpakken van storende lagen zijn er speciale

graslandverzorgingsmachines, dit is het overwegen waard. Als een gewas al meerdere jaren laat zien dat het moeite heeft, past het dan wel op dat betreffend perceel?

Wat als de bodem wel op orde is (gebracht) en het gewas toch achterblijft? Gebrek aan water/meststof, concurrentie van onkruiden, vraat etc. kunnen allen een rol spelen. Kortom; dit moet echt ter plaatse worden waargenomen, zodat aansluitend een plan gemaakt kan worden.

In het algemeen zien we een afbouw van dierlijke meststoffen met mest die bovendien minder rijk is ten opzichte van jaren terug (dit komt o.a. door hogere voerefficiëntie). Gevolg hiervan is dat gewassen gebreksverschijnselen laten zien, zoals bijvoorbeeld een gebrek aan kali. Kali is een element dat erg belangrijk is bij de waterhuishouding van planten (zeker bij vlinderbloemigen). ABZ De Samenwerking heeft hiervoor meerdere kali meststoffen. We krijgen steeds vaker te maken met langere perioden van droogte, uw plant voldoende buffer meegeven lijkt dan een goede keus.

Gericht werken, werkt!

Wat ons betreft begint u met het regelmatig monitoren van de stand van uw gewassen. U maakt uw ABZ De Samenwerking adviseur deelgenoot van de verbeterwens en maakt in gezamenlijk overleg een plan van aanpak.

Uitgelicht: POLYKORN

Polykorn:

25 % K₂O / 5 % MgO / 20 % NaO / 10% SO₃

Soortelijk gewicht: 1165

Inzet:

- Na 2e snede
- Vervangt kali uit mest in 3e/4e snede
- Juiste verhouding K/Mg/Na/S

Kenmerken:

- Onafhankelijk van stikstofgift
- Snelle beschikbaarheid
- Eénmalige gift, meerdere snedes
- Verbetert de opname van gras (natrium)
- Verbetert de droogte resistentie (kali)
- Verhoogt droge stof en eiwitopbrengst (kali en zwavel)

Voorbeeldberekening en aanvulling kalibehoeftes grasland:

- Kali afvoer met 10 ton ds/ha: 400 kg K₂O/ha per jaar
- Kali aanvoer met 60 m³ mest (gem 5.6 kg K₂O): 336 kg K₂O/ha per jaar
- Kali tekort: 64 kg/ha K₂O
- Met 256 kg Polykorn kunt u het tekort opvangen

Afhankelijk van de grondsoort en wel/geen derogatie kan het verschil (tekort) aan kali nog groter kan zijn!

Dirk van 't Riet

Manager Plant & Teelt

06 5027 0436

d.riet@abzdesamenwerking.nl

Save the date: Ruwvoerdemo's 2023

Dit jaar hebben we in alle regio's demovelden liggen. Eind augustus/begin september organiseren wij op die locaties onze ruwvoerbijeenkomsten.

Op alle demovelden liggen minimaal de voorkeurrassen maïs van ABZ De Samenwerking. We maken een aantrekkelijk programma waarbij u ook een punt kunt halen voor het onderdeel "Teelt" voor uw spuitlicentie. Het thema "Veiligheid en techniek" organiseren we komende winter, zowel online als op locatie.

De ruwvoerdemovelden liggen in de volgende plaatsen: Bleiswijk, Montfoort, Mariahout, Ruinerwold, Bakkeveen, Hoge Hexel, Meerkerk, Putten en Overberg. Houd uw mailbox en onze e-mailnieuwsbrieven in de gaten voor de exacte datums en tijdstippen.

We verwelkomen u graag op onze bijeenkomsten.

Even voorstellen

Op 17 april is Annemiek Roest gestart op onze Front Office in Nijkerk.

Annemiek woont in Nijkerk en heeft jarenlange administratieve ervaring.

Op 1 juni is Marvin Jansen begonnen als rundveespecialist.

Hij woont in Eindhoven en is afgestudeerd aan de WUR in Wageningen. Marvin gaat ons rundveeteam in Zuid-Nederland versterken.

Nieuwe advertentie- campagne van start

ABZ De Samenwerking staat dichtbij de boer. Daarom, en om onze nieuwe naam te laden in de markt, lanceren we een nieuwe advertentiecampagne met als thema 'Het beste dichtbij'. Op de achterzijde van deze nieuwsbrief treft u onze nieuwe corporate advertentie aan. Voor elke sector hebben wij uiteraard een aangepast motief. Met dank aan onze klanten die hieraan hebben meegewerkt.

Samen voor resultaat!

ABZ De Samenwerking

ABZ Diervoeding | De Samenwerking | Bosgoed Diervoeders

Het beste dichtbij

Samen voor resultaat

Samen met u willen wij het beste rendement voor uw bedrijf realiseren. Afgestemd op de behoefte van uw dieren en uw bedrijf. Met kennis, innovatie en persoonlijke aandacht dragen wij bij aan een beter resultaat in uw stal. Wilt u, net zoals onze klanten, goed voer + advies op maat?

Onze rundvee-, legpluimvee-, vleespluimvee-, varkens-, geiten-, schapen- en plant & teelt specialisten helpen u graag!

Kijk op: www.abzdesamenwerking.nl

Contactgegevens

Voor alle contactgegevens:
www.abzdesamenwerking.nl

Front Office Nijkerk

033 422 1510
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Eindhoven

040 238 0777
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Volg ons op Social media:

Front Office Haastrecht

0182 50 2344
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Stroobos

051 235 1281
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Front Office Bosgoed

055 323 1231
bestelling@abzdesamenwerking.nl

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt coöperatie ABZ De Samenwerking U.A. geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar marcom@abzdesamenwerking.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans, Gerrie van de Poll en Jesca Strien,
marcom@abzdesamenwerking.nl

De eerstvolgende nieuwsbrief verschijnt in september 2023.